

Motion till riksdagen 2025/26:76

av **Peter Hultqvist m.fl. (S)**

med anledning av skr. 2024/25:193 Försvarsindustristrategi för ett starkare Sverige – innovation, produktion och samarbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om längre och förutsägbara kontrakt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om exportstöd som stärker industrins konkurrenskraft, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompetensutveckling och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sjysta arbetsvillkor i hela försörjningskedjan och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anpassningar i upphandlingsreglerna för att värna säkerhetsintressen som säkerställer svensk rådighet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statliga kreditgarantier för nya produktionslinjer och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bygga gemensamma försvarsindustriella projekt med övriga nordiska länder och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheter till direktupphandlingar av försvarsmateriel och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har under lång tid byggt upp en stark och innovativ försvarsindustri. Den har inte bara bidragit till vår nationella säkerhet och vår militära förmåga, utan också till

arbetstillfällen, teknisk utveckling och regional tillväxt i hela landet. Vår försvarsindustri är en viktig del av det svenska samhällsbygget och en resurs som gör skillnad långt utanför våra gränser.

Vi socialdemokrater har länge arbetat för att Sverige ska ha en sammanhållen och långsiktig strategi för försvarsindustrin. Det är därför glädjande att vi nu kan konstatera att en nationell försvarsindustristrategi är på plats. Vi har i flera tidigare kommittémotioner lyft behovet av en sådan strategi, och det är positivt att den nu tydligt pekar ut innovation, produktion och samarbete som prioriterade områden. Detta är en bra grund att bygga vidare på.

Samtidigt är vi övertygade om att strategin behöver utvecklas ytterligare för att på riktigt ge industrin de långsiktiga och stabila förutsättningar som krävs. Det handlar om att industrin måste kunna planera sin verksamhet på lång sikt. För det behövs riktigt långa kontrakt som skapar trygghet för både företag och anställda. Med korta och osäkra beställningar riskerar vi annars att tappa både kompetens och kapacitet.

Det handlar också om att ge stöd till de investeringar som är nödvändiga för att bygga upp ny teknik, ny produktion och nya system. Staten bör därför kunna införa kreditgarantier för nya produktionslinjer inom strategiska områden. På så sätt kan riskerna minska för företagen samtidigt som vi bygger upp kapacitet som är avgörande för vår försvarsförmåga. Utan investeringsstöd blir det svårt för industrin att ta de risker som krävs för att ligga i framkant, särskilt när det gäller avancerade teknologier som ofta kräver stora initiala satsningar.

Det är också viktigt att skapa förutsättningar för snabbare och mer flexibla processer. Staten måste ha möjlighet till direktupphandlingar av försvarsmateriel när nationella säkerhetsintressen står på spel, inte minst i detta säkerhetspolitiska läge. I ett skärpt säkerhetspolitiskt läge kan tid vara helt avgörande, och då är det inte rimligt att system fastnar i långdragna upphandlingsprocesser.

En annan avgörande del är exporten. Försvarsindustrin i Sverige har alltid varit starkt beroende av internationella marknader för att kunna bära de höga utvecklingskostnader som ny materiel kräver. Här behöver staten ta ett större ansvar genom att utveckla exportstödet.

Vi ser också att gemensamma nordiska projekt kan vara en viktig väg framåt. Genom att samarbeta med våra grannländer kan vi dela på kostnader, stärka den regionala säkerheten och bygga gemensam kapacitet. Det stärker inte bara industrins konkurrenskraft, utan bidrar också till att fördjupa Sveriges internationella samarbeten.

En framtidsinriktad försvarsindustristrategi måste dessutom ta fasta på kompetensförsörjningen. Vi behöver säkerställa att rätt utbildningar finns på plats, att företag kan vidareutbilda sin arbetskraft och att unga ser försvarsindustrin som en attraktiv arbetsplats. Kompetensutveckling är en nyckelfaktor för att Sverige ska kunna behålla och utveckla sin spetskompetens inom området.

Men industrin kan inte bara mätas i teknik och produktion. Den måste också byggas på sjysta arbetsvillkor. Svenska företag ska konkurrera med kvalitet, pålitlighet och innovation – aldrig genom att tumma på löner, arbetsmiljö eller anställningstrygghet. Sjysta villkor i hela kedjan är en självklar del av den svenska modellen och en del av vår konkurrenskraft.

Nu gällande upphandlingsregler måste anpassas till dagens säkerhetspolitiska förhållanden. Med ett pågående krig i vår nära omgivning och stora behov av att öka produktionskapaciteten i försvarsindustrin så krävs förändringar i upphandlingsreglerna. Svensk försvarsindustri måste i ökad grad direkt kunna bidra till försörjningen av

svensk försvarsmakt i en kris eller krigssituation. Det handlar om att kunna svara upp mot de omedelbara behov som kan uppstå, men också om att i nuläget bidra till att bygga upp de lager av vapen och ammunition som krävs.

Svensk försvarsindustri måste vara intimt kopplad till både svensk rådighet över produktionen men också vara en garant för att nödvändiga kapaciteter existerar. Därför måste de nationella intressena tydligare kunna vägas in vid upphandling av materiel till Försvarsmakten. Svensk försvarsindustri ska vara en del i strategin för att i grundläggande mening kunna försörja svensk försvarsmakt. Därför ska möjligheterna till direktupphandling från företag i Sverige markeras som en viktig strategisk åtgärd inför framtiden.

Peter Hultqvist (S)

Helén Pettersson (S)

Hanna Westerén (S)

Lena Johansson (S)

Johan Andersson (S)

Erik Ezelius (S)

Markus Selin (S)